

Hallituksen politiikka muuntogeenisten kasvien viljelyasiassa on taantumuksellista

Hallitus antoi 13.11.2009 eduskunnalle esityksen laiksi muuntogeenisestä kasvintuotannosta. Lakiesitys on selvästi kirjotettu geeniteknikkaan kielteisesti suhtautuvien ihmisten ehdoilla. Näyttää siltä, että kun muuntogeenisten kasvien viljelyä ei voida EU-säädösten takia kokonaan kieltää, se halutaan kuitenkin tehdä käytännössä mahdottomaksi.

Lakiehdotuksen 6 § mukaan toiminnanharjoittajan on noudatettava muuntogeenisen perunan viljelyssä suojaetäisyyttä, joka on 18 metriä tavanomaisella tuotantotavalla tuotettuun perunaan ja 30 metriä luonnonmukaisella tuotantotavalla tuotettuun perunaan. Tätä perustellaan sillä, että ns. tarkkelysperuna on todennäköisesti ensimmäinen Suomessa viljelyyn tulossa oleva muuntogeeninen kasvilajike.

Kohtuuton pykälä on selvä geeniteknikkaan vastusta-

jien lakiin ujutttama Troijan puuhevonon, jonka avulla käytännössä estetään muuntogeenisten, laadukkaampiin perunalajikkeiden viljely maassamme kokonaan. Tällainen on paperiteollisuuden käyttöön tarkoitettun tarkkelysperunan ohella esimerkiksi pian viljelyvalmiiksi tuleva, ruokaperunaksi tarkoitettu, rutonkestävä perunalajike. Lopulta pykälä estäisi kaiken muuntogeenisten kasvien viljelyn.

Suojaetäisyys on tarpeettoman suuri. Ruotsissa sekä Hollannissa suojaetäisyys on perunalla kolme metriä ja Tanskassa kaksi metriä. Suomalais-tenkin seurantatutkimusten mukaan 2 - 3 metriä riittää käytännössä hyvin estämään lajikkeiden sekaantumisen siemenperunan tuotannossa.

Peruna lisäänty Suo-

nessa viljelykäytännössä vain suvuttomasti mukuloiden välityksellä. Mutta mitä tehdään sitten kun viljelyyn olisi tulossa muuntogeenisiä suvullisesti lisääntyviä, hyönteispölytteisiä kasveja puhumattakaan tuulipölytteisistä viljakasveista? Niiltä voitaisiin lakia johdonmukaisesti soveltaen vaatia niin valtavia suoja-

Suomessakin on ennen pitkää viljeltävä myös muuntogeenisiä kasveja.

etäisyyksiä, ettei kellään olisi niiden viljelyyn taloudellisia edellytyksiä. Laki siis käytännössä estäisi lopulta kaiken muuntogeenisten kasvien viljelyn maassamme.

Pääministeri **Matti Vanhanen** ja maaja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** ovatkin ilmoittaneet tavoitteekseen, että Suomesta tulisi kokonaan muuntogeenisistä kasveista vapaa maa. Tällainen politiikka on taantumuksel-

lista ja lyö korvalle hallituksen muutoin hyväksymää innovaatiopolitiikkaa. Lakiehdotuksen käsittelyssä ei siis ole kyse pelkästään maatalouspolitiikasta, vaan kyseessä on arvovallinta tieteeseen perustuvan edistyksen puolesta tai sitä vastaan.

Suomessakin on ennen pitkää viljeltävä myös muuntogeenisiä kasveja. Esimerkiksi, jos ilmastonmuutos etenee ennustetulla tavalla, tarvitaan uusiin olosuhteisiin sopivia lajikkeita ja nopeasti. Niiden jalostamisessa geeniteknikkaan soveltaminen on välttämätöntä. Monessa tapauksessa muuntogeenisten kasvien tuoma taloudellinen lisäarvo verrattuna tavanomaisiin kasveihin on niin merkittävä, ettei Suomella ole varaa jäädä kehityksen ulkopuolelle.

Petter Portin

Kirjoittaja on Turun yliopiston perinnöllisyystieteen emeritusprofessori